

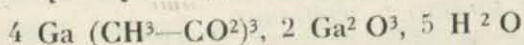
ՄԵՏԱՂԱԿԱՆ ՔԻՄԻԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԱՍԷՔԱԹ ԵՒ ՍԻԼԵՍԱԹ ՊԱԶԻԲ ՏԸ ԿԱԼԵՕՄ ԵՒ ՕՔՍԱԼԱԹ ՏԸ ԿԱԼԵՕՄ

Ուսումնասիրութիւն Պ. Ա. Չափեանի, Գերկայացուած Փարիզի Դիսուքեանց Ակադեմիային
Պ. Ժ. Խուպենի կողմէ, 1929 Յուլիս 29ի նիստին:

Ասեքաթ պազիֆ սը կալեօմ. — Նախապէս քառապոնաթ տաճօնեաքով չէզոքացեալ կալեօմի աղի լուծոյթի ձը ձէջ եթէ հարիւրին երեսուն ասիտ ասէթիք աւելցուի, ջինջ լուծոյթ ձը կը ստացուի, որ սովորական բարեխառնութեան 48 ժամ մնալէ ետք ճերմակ. փոքրաբիւրեղ (միքոօքսիսթալէն) եւ քիչ լուծելի բոէսիլիթէի ձը ձընունդ կուտայ:

Այս պայմաններու ներքեւ ստացուած (25°) բոէսիլիթէն որոշ բաղադրութիւն ձը ունի եւ կը համապատասխանէ հետեւեալ տարազին՝

Այս բոէսիլիթէն 120°ին չորցուելէ յետոյ կը ստացուի 37,9 % կալեօմ եւ 49,5 % իօն ասէթիք, փոխանակ 38,4 % կալեօմի եւ 48,6 % իօն ասէթիքի:

Բաղադրութիւնը դիւրաւ կը ջրոտի (հիկոօքսիք), 160°ին կը սկսի տաքբաղադրուիլ, ջուրին ձէջ լուծելի է եւ հիտոօլիդի դիւրաւ կ'ենթարկուի:

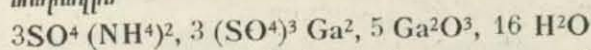
Պազ ասիտ ասէթիքի ձէջ անլուծելի է իսկ եռացեալ ասիտին ձէջ քիչ լուծելի:

Միւսնոյն պայմաններու ներքեւ, ալիւմինեօմը, դէնիլը, էնտիօմը եւ երկաթը բոէսիլիթէն չեն ըլլար, ինչ որ զանոնք կալեօմէն զատելու կը թոյլատրէ:

Սիւլֆաթ պազիֆ սը կալեօմ. — Լըքօք տը Պուսպոտուան նշմարած էր որ՝ եթէ աքցուի կալեօմի եւ աճօնեօմի պազիկի (ալէօն) ձը լուծոյթը որուն ասիտ սիւլֆիւրիքի քանակը հարիւրին տասը չ'անցնիր, հիտոօլիդի ենթարկուելով բոէսիլ-

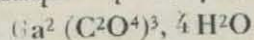
իլիթէի ձը ձնունդ կուտայ որ, եթէ պազիկուի կրկին կը լուծուի:

Այս բոէսիլիթէն 120°ին չորցուելէ յետոյ կը ստացուի 38,1 % կալեօմ, 39,8 % իօն սիւլֆիւրիք եւ 3,5 % իօն աճօնեօմ, փոխանակ 38,1 % կալեօմի, 39,6 % իօն սիւլֆիւրիքի եւ 3,6 % իօն աճօնեօմի, ինչ որ կը համապատասխանէ հետեւեալ տարազին՝

Օքսալաթ սը կալեօմ. — Կը պատրաստուի նիթրաթ տը կալեօմը ասիտ օքսալիքով եւ խտացեալ ասիտ նիթրիքով տաքցնելով. այս վերջինը կը ծառայէ ասիտ օքսալիքին աւելորդ ձաւը քանդելու՝ որուն ձէջ օքսալաթ տը կալեօմը լուծելի է: Այս պայմաններու ներքեւ կալիօմի ձեճագոյն ձաւը օքսալաթ վիճակին ձէջ բոէսիլիթէ կ'ըլլայ:

Այս աղը 120°ին չորցուելէ յետոյ կը ստացուի 29,7 % կալեօմ եւ 54,6 % իօն օքսալիք, փոխանակ 29,7 % կալեօմի եւ 55,4 % իօն օքսալիքի, ինչ որ կը համապատասխանէ հետեւեալ տարազին՝

Միւսնոյն պայմաններու ներքեւ ալիւմինեօմը բոէսիլիթէն չի տար:

Օքսալաթ տը կալեօմը ճերմակ, փոքրաբիւրեղ, դիւրաւ ջրոտող եւ 120°ին տաքբաղադրուիլ սկսող փոշի ձըն է, պազ ջուրին ձէջ քիչ լուծելի է (շուրջ 0,4 %) եւ դիւրաւ հիտոօլիդի կ'ենթարկուի:

Ասիտ սիւլֆիւրիքին ձէջ շատ լուծելի է եւ ասիտ օքսալիքի իր ուժեղ լուծոյթը աճօնեաքով բոէսիլիթէն չի տար: